

TÜRK
MENI
S
ZÁN

BUR
A

KÍ
NA

SZÍ
R

IRÁN

EGYI
MOT

NETCENZÚRA 2.0 CENZURA

BÁTORFY ATTILA, CSUDAY GÁBOR ÉS SZALAI BALÁZS ÍRÁSA
ILLUSZTRÁCIÓK: SZABÓ M. BENCE

TUNÉ
ZIA

SZ
AÚD -
RÁBIA

V
I
E
T
N
Á
M

ENZÚRA 2.0 CEN

YAH
O
!

GO X GLE

F
A
C
E B O X K

X
K
Y
P
E

X X X

T
U
M
B X R

Y E
O B
U T U

B L O G
G
E
R

T
X
I
T T E R

Az internet

Az internet kezdeti nyitottságának vége – erről a témáról érkezett a Wired szeptemberi

címlapsztorijában, és az Economist is a web új falairól írt ugyanekkor. Egyfelől kormányok törekednek arra, hogy ellenőrizhessék, állampolgáraik mit látnak/keresnek/írnak, másfelől az online szolgáltatókat nyújtó cégek saját technológiáikkal szorítják be a felhasználókat az általuk kialakított keretek közé. Az egyik nagy játékos, a Google szeptember végén Budapesten, a Közép-európai Egyetemen rendezett konferenciája erre a kettősségre alapozott.

Alighanem soha nem járt még ennyi gyanakodva figyelt, veszedelmesnek ítélt elem Budapesten. A Közép-európai Egyetem belvárosi épületének udvarán felállított hatalmas sátorban szervezett eseményen a világ minden tájáról (Magyarországról nem) gyűjtöttek össze emberi jogi aktivistákat, diákokat, tanárokat és kormányzati tisztviselőket, hogy az internet és a szabadság ellentmondásos viszonyáról vitatkozzanak és tanuljanak. A kétnapos szeánsz valóban gyakorlati útmutatókat kínált bloggereknek – arra például, hogy milyen módszerekkel kerüljenek meg tűzfalakat,

biztonsági beállításokat, illetve hogy saját számítógépeiket és adataikat az ellenséges behatolóktól biztonságban tudják, legyenek azok akár hirdető, hacker vagy éppen egy ellenőrzésre éhes kormány ügynökei. A Google nem kevés jelenlévő képviselője igen sajátos helyzetben volt. Egyfelől ugyanis szolgáltatásaik biztosítják az elnyomó kormányokkal szemben a leghatékonyabb eszközöket arra, hogy a másként gondolkodók nyilvánosan kifejezhessék mondanivalójukat, másfelől éppen emiatt a cég állandó támadásoknak van kitéve, és nem elsősorban csak az elnyomó poli-

tikai hatalmak felől, hanem sokszor éppen a bloggerek, saját felhasználóik irányából, akik kritizálják a céget bizonyos esetekkel kapcsolatban. Ilyen volt például az is, amikor – cserébe azért, hogy a Google szolgáltatásai, még ha kompromisszumok árán is, de elérhetőek legyenek Kínában – a cég belement abba, hogy a kereső csak a találatokat megszűrve működjön kínai IP-címekről.

A Google Kínával kapcsolatos politikája idén január 12-én változott meg ismét. Ekkor jelentette be a cég Budapestre is ellátogató jogi vezetője, David Drummond alelnök, hogy több más amerikai céggel együtt ők is bizonyíthatóan Kínából érkező kibertámadás

Az internet hozzásegíti a diktatúrákat ahhoz, hogy megerősítsék saját hatalmukat.

Burma

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 47 137 741
internetezők száma: 250 000
havi átlagbér (Ft/hónap): 5 300
egy óra egy netkávézóban (Ft): 107

Két magas kormányzati hivatalnokot ítélték halálra tavaly külföldre küldött emailek miatt. A Yahoo-t és a Hotmailt blokkolják az országban, egy oldal letöltése tíz másodpercig tart, jelentősebb „leállások” idején egy email elküldése egy óráig. Választások és fontosabb állami események idején a kormány az egész országban gyakorlatilag lekapcsolja az internetet. Az internetcávézók és

egyéb nyilvános internethelyek tulajdonosainak minden ötödik percben screenshotot kell készíteniük a felhasználók gépeiről, a használat előtt pedig az internetező minden adatát rögzíteniük kell. A kormányzat jelenleg a katonai juttatással közösen dolgozik azon a projekten, mellyel a most közelgő választások, később pedig a teljes internet felett totális kontrollt kíván gyakorolni.

Kína

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 1 338 612 968
internetezők száma: 384 000 000
havi átlagbér (Ft/hónap): 48 500
egy óra egy netkávézóban (Ft): 390

A világ legnagyobb internetező populációval rendelkező országában az állam a történelmet kiradírozza, a jelent pedig átírja. Noha a világ ezzel tisztában van, az állami felügyelet olyan hatékony, hogy néhány ezer blogger és értelmiségi kivételével gyakorlatilag senki nem tud sem a Tienanmen téri mézárásokról, sem pedig a Tibet elleni agresszióról, ugyanis ezekre a szavakra nem is lehet rákeresni. Kína gyakorlatilag egy saját, nagyon fejlett technológiájú internethálózatot épített ki, amivel,

úgy látszik, egyelőre sikeresen el tudja szigetelni állampolgárait a világtól. Bár a Yahoo, az MSN és félig-meddig a Google is elérhető, a több milliárd dollárból kiépített belső szűrőrendszer minden tartalmat azonnal megszűri, a veszélyes oldalakat blokkolja. A rendszer annyira hatékony, hogy a Tienanmen téri mézárások huszadik évfordulójáról a keresők egyetlenegy kínai forrást dobnak csak ki: a hivatalos államit. Az egyéni blogok és honlapok indítását állami engedélyhez

kötik, a legfontosabb külföldi hírportálokat, közösségi oldalakat szűrik, illetve azok „biztonságos” klónjait sorozatosan fejlesztik. Az internetrendőrség-nél 40 ezer ember dolgozik, évi több 10 ezer ügyben és személy ellen indul eljárás törvénysértés miatt. Wifivel ellátott mobilok és laptopok használata tilos az országban. Jelenleg 72 ember ül „internetezőzés” miatt börtönben, ők átlagban 25-35 évet kaptak a szabad véleménynyilvánításért.

Kuba

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 11 451 652
internetezők száma: nincs adat
havi átlagbér (Ft): 4000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 320 a belső, 1200 a nemzetközi neten

Kuba anyagi helyzete nem engedi meg, hogy olyan rendszert építsen ki a „szocialista forradalom vívmányainak megvédésére”, mint Kína, ugyanakkor számos állami intézkedés miatt az országban alig internetezők valaki. Kubában két hálózat érhető el, és mindkettő nagyon drága. A belső, állam által kiépített és ellenőrzött tartalmakkal ellátott hálózatra egy órányi kapcsolódás a havi átlagfizetés

tizedébe kerül, míg a hotelekben elérhető „normális” interneten egy órányi böngészés a havi átlagfizetés harmadába. A 11 milliós országban mindössze 150 blog létezik, az emberek az internetet jellemzően emailezésre használják, igaz, másra nem is igen tudnák, mert a hálózat nagyon fejletlen. Az interneten elkövetett ellenforradalmi tettekért 20 év börtön járhat.

ermet

áldozataivá váltak (tucatnyi emberi jogi aktivista levélfiókjait ellenőrizték rutinszerűen, titokban a kínai hatóságok). Ezek a lépések, valamint a cég és más online szolgáltatók, mint a Facebook, a Twitter, a You Tube, a Blogger blokkolására irányuló kísérletek arra ösztönözték a Google-t, hogy felhagyjon korábbi gyakorlatával: márciustól a Google.cn-t automatikusan átirányítják a Google.com.hk-ra, amely a cenzúrázatlan hongkongi oldaluk.

A budapesti konferencián részt vevő emberi jogi aktivisták és bloggereknek egyöntetűen az volt a véleményük, hogy miközben az Egyesült Államok és a fejlett világ hivatalosan kiáll az internet szabadsága mellett, vezetőik szemet hunynak azon szövetséges országok jogsértései felett, amelyek például a közel-keleti helyzet miatt számukra stratégiai fontossággal bírnak. Jó példa erre Egyiptom vagy Szaúd-Arábia: ezekben az országokban hosszú évek óta sínylődnek bloggerek börtönökben, és az USA hangezatos szónoklatokat leszámítva nem sokat tesz, hiszen fontosabb számára, hogy legyenek szövetségesei a térségben, ha háború robbanna ki Iránnal.

Rob Faris, a Harvard Berkman intézet kutatási igazgatója és a nyílt internetért tevékenykedő Open Net Initiative nevű szervezet munkatársa szerint világszerte mostanában

jelennek meg az internetszabályozás második generációs, továbbgondolt módszerei, amelyek között ott vannak a szerzői jogi alapon benyújtott eltávolítási kérelmek, sőt az aktivisták és a médiaszajtók ellen intézett kibertámadások is. Egyes országok kormányai finomítottak szűrési módszereiken, Bahreinben és Jemenben például a választások idején blokkoltak bizonyos oldalakat és információkat, Argentína pedig eljutott odáig, hogy néhány éve sikerült a Yahoo-ból elérhetetlenné tennie a Diego Maradonára vonatkozó találatokat.

Egy másik aktivista kutató, Jevgenyij Morozov azt hangoztatta, hogy az internet hozzásegíti a diktatúrákat ahhoz, hogy megerősítsék saját hatalmukat. A belorusz származású blogger, újságíró és kutató általában szkeptikusan gondolkodik az internet demokratizáló hatásáról. Morozov, aki a tavalyi TED konferencián egész előadást tartott arról, hogyan élnek vissza a diktatúrák a modern technológiai eszközök és a web általában jótékonyak tartott adományaival, azt mondja, hogy az internet egyszerre autonóm erő és a hatalom eszköze. ✕

41

Zord helyek a világban

Az internethasználók tavaly 60 országban tapasztalták a cenzúra valamilyen formáját, ami a duplája az előző évi számnak – írja a Reporters Sans Frontiers (Riporterek Határok Nélkül) idei jelentése. A világon 120 olyan ember ül börtönben, akiket azért zártak be, mert éltek a szólásszabadság jogával az interneten, viszont több ezerre tehető azok száma, akiket üldöznek, vagy távollétükben az állami bíróságok tárgyalás nélkül halálra ítélték. Miközben a nyugati világ egyes országában lassan alkot-

mányos jog lesz az internethez való szabad hozzáférés, addig jellemzően Ázsiában, illetve az arab világ autoriter országában – írja a Reporters Sans Frontiers (Riporterek Határok Nélkül) idei jelentése. A világon 120 olyan ember ül börtönben, akiket azért zártak be, mert éltek a szólásszabadság jogával az interneten, viszont több ezerre tehető azok száma, akiket üldöznek, vagy távollétükben az állami bíróságok tárgyalás nélkül halálra ítélték. Miközben a nyugati világ egyes országában lassan alkot-

Egyiptom

cenzúrafok: ●●●●●●
lakosság: 83 082 869
internetezők száma: 16 636 000
havi átlagbér (Ft): 9500
egy óra egy netkávézóban (Ft): 40

Ellentmondásos országnak tűnhet Egyiptom, mivel az állam kezdeményezésére jelenleg itt található a legnagyobb internetező populáció Afrikában, az internet kifejezetten népszerű, a kapcsolat átlagos minősége és sebessége pedig elfogadható. Ugyanakkor államellenes cselekedet miatt több ezer felhasználó ellen indult már nyomozás, a kormányzati politikával elégedetlen bloggerek üldöztek. Mivel az utcai demonstrációkat az állam nem engedélyezi, ezért az elégedetlenségek

„online tüntetésekre” torkollnak. A 2008. április 6-i „Harag Napján” a kairói Mahalla negyedben kitört sztrájkról tudósító bloggerek letartóztatottak, az ország legismertebb bloggerét, Vael Abbászt eddig összesen hat alkalommal börtönözték be „államellenes online bűncselekmények” miatt. Az internetes kapcsolatokat ellenőrzik, az anonimitást tiltják. Jelenlegi tervek szerint a kormány két gigabájtban akarja meghatározni a havi egyéni internetforgalom felső plafonját.

Irán

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 66 429 284
internetezők száma: 32 200 000
havi átlagbér (Ft): 82 000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 190

Hiába van internet-hozzáférése a lakosság felének, a 2009-es tavaszi választási események az internetcenzúra legemblematikusabb történéseivé váltak világszerte. A Mahmúd Ahmadinezsád győzelme után kitörő, főként diákok vezette lázadás brutális leveréséről készült képek a Twitterről indulva bejárták a világsajtót, azóta a közösségi oldalak szinte folyamatosan blokkolja az iráni kormányzat. A „nő”,

„a kínzás” és a „nemi erőszak” szavakra nem lehet rákeresni Iránban, az összes nemzetközi tartalmat erősen szűrik, az emberi jogi oldalak többsége pedig le van tiltva. Az internet sebessége az elmúlt években a negyedére csökkent. Számos ellenzéki blogger halt meg gyanús körülmények között, a moharebnek (Isten ellenségeinek) nevezett, halálra ítélt bloggerek és újságírók száma a világon Iránban a legmagasabb.

Észak-Korea

cenzúrafok: ●●●●●●●●●●
lakosság: 22 665 345
internetezők száma: nincs adat
havi átlagbér (Ft): 3500
egy óra egy netkávézóban (Ft): 1600

Az országban telefonhálózat is alig van, nemhogy internet. Csupán néhány magas beosztású állami vezető, külföldi diplomata és egyetlen oktató férhet hozzá a világhálóhoz. A nagyon kevés honlap és portál mind állami irányítású, csupán a kínai és a dél-koreai határ közelében hasz-

nálható mobiltelefon. Ennek következtében interneten elkövetett bűncselekmények sincsenek, de kétségeink ne legyenek afelől, hogy ha az országnak lenne pénze hálózatot építeni, akkor a világ legdurvább cenzúrája lenne. Egy órányi internet-hozzáférésért a havi átlagkereset felét kell kifizetni.

Kínából

„Kínában tavaly, az ujgur zavargások idején és a Tiananmen téri lázadás huszadik évfordulóján keményítettek be igazán – meséli **Haraszi Anna**, aki egy amerikai iskolában tanít Sanghajban. – Akkor került fel a tiltólistára az összes közösségi szajt (bár az Iwiv nem volt közöttük), és egy ideig a BBC oldala sem jött be, sőt, úgy emlékszem, a Hotmail vagy a Yahoo sem. Az imént megpróbáltam egy Google-keresést »tiananmen internet« szavakkal, és azt sem engedte.”

„Bár Google.cn már nincs, a Google külföldi oldalai, akár a .com is elérhetőek innen, de a keresést nagyon korlátozzák. A blokkolt oldalak helyett »timed out« vagy »server not found« hibaüzenetet kapunk, ami ugye hazugság. Eltárolt oldalra egyáltalán nem enged kattintani, semmilyen keresésnél. A legrosszabb, hogy ha egyszer rossz irányba mentél, a találati oldalon minden link meghal, és hasonló hibaüzenetet ad, tehát előlről kell kezdeni az egészet. A nem teljesen blokkolt keresések is szürve vannak, ez jól látszik, ha például kétértelmű kifejezést gépel be az ember – a »helytelen jelentés« a találatok között nem látszik. A

Gmail működik, bár gyanúsán sokat beteg, de a Google Docs nem érhető el, mint ahogy a gmailes csatolmányok »megtekintés« linkje sem.

Blokkolva van ezenkívül minden nagy fájl átadásához használt szajt, torrentoldal, a videómegosztók, a Blogspot és a más számítógépek eléréséhez használható VNC (Virtual Network Computing)-szoftverek is. Nagyon sok fájl vagy videó letöltését zavarják, vagy a letöltés nem fejeződik be. Az is megesik egyébként, hogy egy-egy amerikai oldalt csupán egy hónapig blokkolnak.

Persze minden szájtunk van jól használható kínai megfelelője, ezért ezek a korlátozások főleg az itt

élő külföldieket érintik érzékenyen. Rengeteg ingyenes proxy-lehetőség terjed [A cenzúra megkerülésére szolgáló megoldásokat lásd Kerülőutak című anyagunkban! – A Szerk.], amelyek általában rövid ideig működnek is, de amint megneszelik a létezésüket, letiltják őket. Ilyenkor lehet kunyerálni új ötleteket a barátoktól.

Azzal reklámoznak az itt élő külföldiek oldalain, hogy ha hiányzik a Facebook, kattints ide.

Ennél jobb megoldás a nagyjából havi öt dollárért kapható virtuális magánhálózat-elérés [A Virtual Private Network, vagyis VPN egy hálózaton kiépített másik, titkosított adatsomaggal kommunikáló hálózat. – A Szerk.], ilyenből is van ingyenes, bár pletykálnak arról, hogy ezeket gonosz erők üzemeltetik. Egész üzletág épült erre, azzal reklámoznak az itt élő külföldiek oldalain, hogy ha hiányzik a Facebook, kattints ide. Ezzel a megoldással az a baj, hogy elő kell rá fizetni, így sokunknál a »majd ha lesz időm, és eszembe jut« kategóriába kerül, és hónapokig eltart. A másik baj, hogy életünk nagy részét a munka-

Szaúd-Arábia

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 28 686 633
internetezők száma: 7 700 000
átlagbér (Ft): 127 000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 600

Eddig 400 ezer webszajtot blokkoltak az országban pornográfia és morálisan elítélendő tartalmak miatt, a lakosság pedig évente 300 ezer honlapot jelent fel a szaúdi telekommunikációs hatóságnál. A nyilvános internethelyeket 2009 áprilisa óta kötelezik rej-

tett megfigyelőkamera felszerelésére, a bűngészési adatokat pedig kötelesek dokumentálni és továbbküldeni a hatóságoknak. Az országban mindennek ellenére 10 ezer blog működik, de „a királyság értékeivel ellentétes” külföldi oldalak nem elérhetők.

Szíria

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 21 762 978
internetezők száma: 3 565 000
havi átlagbér (Ft): 47 000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 330

Egészen az utóbbi idő-kig Szíria meglehetősen liberális országnak számított internetügyben, de úgy látszik, hogy az iráni példa vonzás-körzetéből nem tudta kivonni magát. 2009-ben kétszáz, jellemzően izraeli, illetve vallással foglalkozó honlapot és blogot blokkoltak, de az ellenzéki és a politikai kritikai oldalakat is célba

vették. A You Tube a 2007-es, kurdok elleni atrocitásokról készült videók nyilvánosságra kerülése óta nem elérhető az országban, de a Blogspot, a Wikipédia arab verziója, az Amazon és a Skype szintén blokkolva van. Az internethasználat állami regisztrációhoz van kötve, az anonimitás tiltott.

Tunézia

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 10 486 339
internetezők száma: 3 000 000
havi átlagbér (Ft): 83 000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 200

Hiába a régió vezető IT-országa, gyakorlatilag az összes ellenzéki, független és emberi jogokkal foglalkozó oldal elérhetetlen. A postafiókokat ellenőrzik, a „nem kívánatos” üzenetek meg sem érkeznek a feladókhoz. IP-címet nem lehet váltani, az egyéni felhasználók számára csak kábeles internet-hozzáférés elérhető.

Türkmenisztán

cenzúrafok: ●●●●●●●●
lakosság: 5 342 342
internetezők száma: 127 000
havi átlagbér (Ft): 40 000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 200

Egészen 2008-ig a lakosság számára nem volt elérhető az internet, azóta is mindössze a lakosság egy százaléka van otthoni hozzáférése. 2008-ban egy email-letöltése fél óráig tartott, ma egy átlagos videó letöltése tart ennyi ideig az országban. Az internet nagyon drága Türkmenisztánban, ami

eleve megszüri a lakossági hozzáféréseket. A nemzetközi webhez így is csak a magas állami funkcionáriusok, a nagyvállalatok vezetői és a diplomaták férhetnek hozzá, a lakosság számára kizárólag a belső, nagyon szigorúan szűrt Turkmenet elérhető. A blogolás és a videomegosztás tiltott.

Dain

helyen töltjük, ahol általában az ilyen elérések nem működnek, otthon meg nincs kedvünk csak azért bekapcsolni a gépet, hogy felmenjünk a YouTube-ra. Tehát nem lehetetlen megkerülni a kínai tűzfalat, csak épp elég macerás ahhoz, hogy az ember leszokjon a tiltott szájtokról.” ✕

43

FOTÓ: REUTERS / VÁNDORKÓ / STRINGER SHANGHAI

Üzbegisztán

cenzúrafok: ●●●●●
lakosság: 26 606 007
internetezők száma: 7 740 000
havi átlagbér (Ft): 13 000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 40

A központi ellenőrzésen keresztül futó tartalmakat a lakosság tudta nélkül szűrik, a legjelentősebb ellenzéki és független oldalakat blokkolják. Miközben a kormányzat hipokrita módon többször követelte a médiától az erősebb fellépést az állami korrupció és a társadalmi problémák területén, ilyen tartalmak gyakor-

latilag nem jelenhetnek meg az interneten. Az országban mindennaposak a felhasználók és az újságírók elleni nyomozások és koncepciós perek, az állam pedig a kínaiéhoz hasonló „nagy elektronikus fallal” képes azonnal lekapcsolni az országot az internetről, ahogyan a 2005-ös andzsáni mérszálás után is tette.

Vietnam

cenzúrafok: ●●●●●
lakosság: 88 578 758
internetezők száma: 21 963 117
havi átlagbér (Ft): 13 000
egy óra egy netkávézóban (Ft): 530, helyieknek olcsóbb

Sokáig úgy tűnt, hogy Vietnam képes lesz függetleníteni magát a kínai modellől, de a jelenlegi állás szerint a kommunista rezsim itt is bekeményített. A felhasználók blogjukon kizárólag személyes tartalmakat oszthatnak meg, tilos bármiféle politikai döntést kommentálni, napi sajtót

és irodalmi munkákat „terjeszteni”. Jelenleg 17 ember ül börtönben interneten elkövetett államellenes cselekedet miatt, főleg a demokratikus ellenzék tagjai közül. Az állam többször követelte a szolgáltatóktól a Facebook blokkolását, jelenleg az ezt lehetővé tevő törvényen dolgoznak.

Vizsgálat alatt

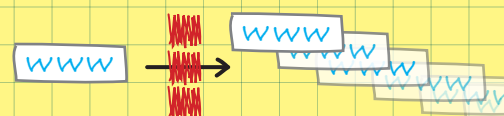
A Reporters Sans Frontiers a fentebbi országok mellett 11 továbbiól tapasztalt a cenzúra szempontjából egyre aggályosabb jeleket. Közük nem meglepő módon szerepel Oroszország, de érdekes módon a necces országok közé tartozik Ausztrália és Dél-Korea is. A jövőben mellettük érdemes lesz odafigyelni még Bahreinre, Fehéroroszországra, Eritreára, Malajziára, Sri Lankára, Thaiföldre, Törökországra és az Egyesült Arab Emírátsókra is.

Kerülő

Az államnak ereje van, az internetezőknek viszont ügyes módszerek állnak rendelkezésükre ahhoz, hogy kikerüljék az ellenőrzést, illetve adott esetben a felelősségre vonást. Íme néhány eljárás, melyek segítségével ellopózhatunk a Nagy Kibertestvér figyelő szeme elől, illetve átsurranhatunk a Nemzeti Tűzfal résein.

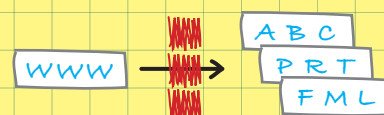
Eltárolt oldalak

Sok kereső eltárolja a weblapok többé-kevésbé friss másolatait – megeshet, hogy ha az eredetit nem is, de ezeket az oldalakat meg tudjuk tekinteni, hiszen nem a blokkolt szájról jön a tartalom, hanem a kereső szervereiről. Ha nem tiltják le ezt is, mint például Kínában.

Fordítószoftverek

Az alapelv ugyanaz: ha egy fordítószolgáltatáson keresztül látogatunk meg egy oldalt, megint csak nem mi magunk kapcsolódunk hozzá közvetlenül, így esetleg elérhetjük azt. És nem is muszáj valóban lefordítatni, ha az eredeti nyelvet állítjuk be célnyelvnek.

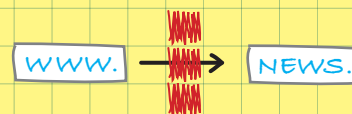
Rss-gyűjtőszájtok

Ezek a szolgáltatások egy webes felületen gyűjtik össze a kívánt oldalak rss-feedjeit, így – mivel nem mi, hanem az aggregátoroldal létesít kapcsolatot a letiltott webszájttal – rajtuk keresztül elérhetjük a kívánt tartalmat.

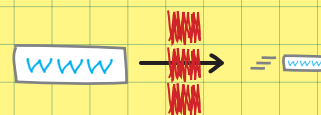
Alternatív domainnevek

Egy oldal sokszor több url-en is elérhető (például a news.bbc.co.uk a newsrss.bbc.co.uk alatt), és nem mindig blokkolják az összeset – érdemes próbálkozni.

Sávszélesség-filterek

Ezek a megoldások arra szolgálnak, hogy felgyorsítsák az internetezést kis sávszélesség esetén – kiveszik vagy lekicsinyítik a képeket, eltüntetik a reklámokat és egyéb módokon is tömörítik a webszájt. Ha ilyet használunk, ismét csak nem a letiltott oldalról jön az információ, hanem a szolgáltató szervereiről.

Óutak

A csodálatos proxy

A webes proxyoldalak lehetővé teszik, hogy elérjük azokat a szájtokat is, amelyek az adott területen le vannak tiltva. Előnyük, hogy nem kell szoftvert telepíteni vagy bármilyen módon megváltoztatni a számítógép beállításait, így akár nyilvános gépekről is használhatjuk őket. Az oldalon meg kell adnunk a kívánt szajt url-jét, amit a proxy „leszállít” nekünk, de mi magunk közvetlenül nem kapcsolódunk a tiltott tartalomhoz.

Természetesen a webes proxyk elérhetőségét ugyanúgy le lehet tiltani, mint bármilyen webszajtot, és a nagyobb szolgáltatók a cenzorok előtt is jól ismertek. Viszont az

összeset, az újabb és újabb lehetőségeket képtelenség blokkolni, így mindig marad kiskapu. A Proxy.org több ezer proxy elérhetőségét sorolja fel. Privát proxyk is léteznek, amelyeket jellemzően csak egy szűk kör ismer – ha ilyenhez hozzá tudunk férni, és azt megbízható személy vagy szervezet üzemelteti, az a legjobb.

A proxyknak vannak bizonyos gyengeségei is: általában csak webforgalmat engedélyeznek, azaz csak a http protokollon keresztül tudunk kommunikálni, úgyhogy egyéb platformokat, mint az email vagy a chat, el lehet felejteni. Bár ezeknek is vannak we-

bes megfelelőik, de a jelszavat igénylő oldalak elérése is problémás lehet proxyn keresztül. Elképzelhető, hogy egyszerűen nem működnek, de ha működnek is, mindenképpen meg kell fontolnunk, hogy szeretnénk-e, ha ismeretlenek szerverein keresztül folynának át a jelszavaink, adataink, ahol ki tudja, mi történik velük.

Mindemellett a kulcsszavas szűrés továbbra is működik, akármilyen proxyt is használunk, hiszen odáig is el kell jutnia valahogy az általunk begépelte szövegeknek. Ez pedig természetesen a helyi szolgáltató szerverein keresztül történik, ahol folyamatosan tudják a forgalmat monitorozni.

Az újabb és újabb lehetőségeket képtelenség blokkolni, így mindig marad kiskapu.

Állam vs. internet

Iwiw, Facebook és fórumok

A magyar rendőrség és az állam-biztonsági hatóság rendszeresen használja a közösségi oldalakat információszerezésre a gyanúsítottakról, és az sem ritka, hogy az álnéven fórumozók egy-egy feljelentés nyomán. Ennek azonban a felhasználók is egyre jobban tudatában vannak: az utóbbi időben ez leglátványosabban akkor derült ki, amikor a Marian Cozma román válogatott kézilabdázó megölésével gyanúsított Sztrojka Ivnának röviddel neve nyilvánosságra kerülése után rohamosan fogyni kezdtek az iwiwes ismerősei.

Matula.hu

A polgárpukkasztásra szakosodott oldal ellen a Jobbik tett feljelentést 2005-ben az IZSDB nevű adatbázis miatt, amely bármilyen közszereplőről megmondta, hogy az illető zsidó-e vagy sem. A feljelentésnek házkutatás, és az egyik készítő, illetve a domain bejegyzője, Tamás Bence Gáspár indexes újságíró számítógépének lefoglalása lett a vége.

Kuruc.info

A szélsőjobboldali hírportál az internetszabályozás állatorvosi lova: az erősebb kontrollt kívánók ugyanúgy az amerikai szerverre költözött szájtra mutogatnak, mint az ellenőrzés gyakorlati lehetetlenségét hangoztatók. Az oldal rendszeresen közli magánemberek elérhetőségeit, ha úgy ítéli meg, hogy rászolgálták, illetve jelentet meg uszító, fagygyűlölő írásokat.

Wikileaks

A titkos iratok kiszivárogtatását célul tűző weboldal akkor került a figyelem középpontjába, amikor idén nyilvánosságra hozott egy videót, amelyen amerikai katonák gyilkolnak meg Irakban civileket, két gyereket és két Reuterses újságírót. A szajt nem sokkal később csaknem százezer háborús iratot is közölt. Az alapítót, Julian Assange-ot azóta több oldalról is támadják, és Svédországban nem erőszakkal is megvádolták – szerinte csak a lejárató kampány részeként.

Recorded Future

A Google és a CIA is dollármilliárdokat fektetett be a cégbe, amely internetmonitorozó eljárásokat, illetve a begyűjtött adatokat mesterséges intelligenciával feldolgozó technológiákat fejleszt. A több tízezer oldalt, Twitter-csatornát, blogot, ezek kommentjeit és egyebeket figyelő rendszer állítólag képes előre jelezni bizonyos eseményeket, és felrajzolni rejtett kapcsolati hálókat. Nem mellesleg azonban el is tárol minden adatot a megfigyeltekről.

John D. Clark

Az FBI több mint 13 ezer pedofil kép internetes terjesztéséért körözte Clarke-ot, akit Budapesten fogtak el idén tavasszal. Az Amerikában eredetileg kamionsofőrként dolgozó férfi a XII. kerületi Diana utcai gimnáziumban tanított angolt, Magyarországon egy éve bujkálhatott. Tanítványai ismerték föl az FBI honlapján található körözési felhívás alapján, ahol a képe közvetlenül Oszáma bin Ladené alatt szerepelt.

A CEU-ról a börtönbe

A Google által szervezett budapesti konferencia témái fájón aktuálisnak bizonyultak az egyik résztvevő, a thai Csiranucs Premcsaiporn, a független Prachatai.com hírportál vezetője, a Thai Netpolgárhálózat nevű internetes jogvédő szervezet alapítója számára. Ahogy hazatért, már a repülőtéren letartóztatták, és csak napok múlva engedték el óvadék fejében. Jelenleg két büntetőeljárás folyik ellene, és ha elítélik, akár 82 évnyi börtönbüntetést is kaphat. Olyasmikkel vádolják, hogy a szájtyán engedte, hogy valaki nyisson egy fórumtopikot, amelyben a monarchiát kritizálják, illetve a közösség elleni izgatás vádját is felhozták ellene egy interjú alatti olvasói kommentek miatt.